

HUR GÅR DET FÖR

GLOBALA MÅLEN

Hur går det för Globala målen? Nu finns svaren!

FN släpper årligen rapporten Sustainable Development Goals Report. Rapporten ger en unik inblick i utvecklingen i världen och synliggör både framgångar och kvarstående hinder på resan mot att göra Globala målen till verklighet.

Rapporten från 2024 visar att vi står inför stora utmaningar, som klimatförändringar, ojämlikhet och minskad biologisk mångfald. Men den synliggör också de framsteg som görs inom bland annat hälsa, jämställdhet och hållbar energi.

I den här presentationen ges en överblick av några av de framsteg och motgångar som världen står inför i genomförandet av Globala målen. Presentationen har tagits fram av UNDP (FN:s utvecklingsprogram) med stöd från Svenska Postkodlotteriets Stiftelse.

GLOBALA MÅLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

HUR GÅR DET FÖR MÅL 1

**INGEN
FATTIGDOM**

FRAMSTEG

- Trots motgångarna under covid-19-pandemin så fortsatte den extrema fattigdomen att minska i övre medel- och höginkomstländer mellan 2015 och 2022.
- I Central- och Sydasien minskade fattigdomen bland den arbetande befolkningen med 6,9% mellan åren 2015 och 2023.

MOTGÅNGAR

- Antalet människor som lever i extrem fattigdom ökade med 23 miljoner mellan 2019 och 2022.
- Efter att ha minskat stadigt under två decennier ökar nu ojämlikheterna mellan rika och fattiga länder. Det är de redan mest utsatta som drabbas hårdast och hindrar en mer hållbar och rättvis utveckling för alla världens länder och dess invånare.
- 7 av 10 barn i världen saknar fortfarande sociala trygghetssystem, såsom sjukförsäkring och barnbidrag.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 2

**INGEN
HUNGER**

FRAMSTEG

- Kortväxtheten bland barn under fem år minskar sakta men säkert från 24,6% år 2015 till 22,3% år 2022. Barn som lider av långvarig hunger och undernäring riskerar att bli kortväxta, vilket hämmar både deras fysiska och kognitiva utveckling.
- Från 2015 till 2022 ökade biståndet till jordbruk i fattiga länder med 47,2% (från 12,3 miljarder US-dollar till 18,1 miljarder US-dollar). Att stötta jordbruksutveckling är viktigt för att trygga livsmedelsförsörjningen och minska hunger i världen.

MOTGÅNGAR

- Nästan 1 av 10 personer i världen lider av hunger. Hunger kan leda till allvarliga hälsoproblem, som undernäring och långsam utveckling, särskilt hos barn.
- Nästan 60% av världens länder upplevde onormalt höga livsmedelspriser under 2022, en nästan fyrfaldig ökning jämfört med åren 2015 till 2019.
- Hungern i världen ökade på grund av restriktionerna under Covid-19-pandemin. I många länder hade restriktionerna under pandemin en allvarlig inverkan på sysselsättning och inkomst, vilket skapade en livsmedelskris för många människor som inte hade råd med mat.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 3

**GOD HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE**

FRAMSTEG

- Ökad tillgång till HIV-behandling har förhindrat 20,8 miljoner dödsfall relaterade till AIDS under de senaste tre decennierna.
- Afrika söder om Sahara är det område där flest människor drabbas av HIV. Men regionen har sedan 2010 mer än halverat det årliga antalet nya HIV-infektioner.
- Andelen säkra förlossningar med utbildad sjukvårdspersonal har ökat från 80% 2015 till 86% 2023.

MOTGÅNGAR

- Den globala hälsoutvecklingen har avtagit sedan 2015, och covid-19-pandemin har nästan helt raderat de framsteg som gjorts under det senaste decenniet när det gäller människors livslängd.
- 4,5 miljarder människor världen över har inte tillgång till grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster.
- Ungefär 20,5 miljoner barn har missat minst en rutinmässig vaccination och 14,3 miljoner barn fick inga vaccinationer alls under 2022.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 4

GOD UTBILDNING

FÖR ALLA

FRAMSTEG

- I de flesta delar av världen går lika många (eller till och med fler) flickor som pojkar i skolan.
- Mellan 2015 och 2023 ökade:
  - andelen elever som fullföljde grundskolan från 85% till 88%,
  - andelen som fullföljde låg- och mellanstadiet från 74% till 78%,
  - och andelen som fullföljde gymnasiet från 53% till 59%.
- Östra och sydöstra Asien såg den snabbaste ökningen i andelen som fullföljde gymnasiet. Antalet ökade från 63% år 2015 till 74% år 2023.

MOTGÅNGAR

- Över 20% av världens grundskolor saknar separata toaletter för flickor. Det kan leda till att flickor undviker skolan under menstruation, vilket påverkar deras utbildning och framtida möjligheter.
- Globalt sett har bara 50% av världens grundskolor och endast 62% av gymnasieskolorna grundläggande anpassningar för elever med funktionsnedsättning.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 5

JÄMSTÄLLDHET

FRAMSTEG

- I Central- och Sydasiens skedde en stor minskning av tonårsfödslar mellan 2000 och 2023:
  - 72% färre i åldersgruppen 15–19 år
  - 90% färre i gruppen 10–14 år.
- Andelen kvinnor i chefsroller i Afrika söder om Sahara har ökat med 40 procent sedan år 2000, vilket förbättrar jämställdheten mellan kvinnor och män.
- På 1990-talet giftes 25% av alla flickor bort innan 18 års ålder; nu har andelen minskat till 20% (vilket fortfarande är en oacceptabel siffra).

MOTGÅNGAR

- Data från 69 länder visar att endast 56% av gifta eller samboende kvinnor i åldern 15 till 49 år tillåts att själva bestämma över sin sexuella och reproduktiva hälsa.
- Vissa länder har gjort framsteg mot att stoppa kvinnlig könsstympning, men tyvärr så visar nya uppskattningar en ökning med 30 miljoner fall jämfört med för åtta år sedan.
- Även om kvinnor utgör 40% av den globala arbetskraften, innehade de endast 27,5% av chefspositionerna 2022 – samma andel som 2016.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 6

**RENT VATTEN OCH
SANITET FÖR ALLA**

FRAMSTEG

- Sedan Agenda 2030 antogs har den effektiva användningen av vatten ökat med 19%, där östra och sydöstra Asien visade den största ökningen på 44%. Effektiv användning av vatten innebär att använda vatten på ett sätt som minimerar slöseri och maximerar nyttan.
- Mellan åren 2015 och 2022 ökade andelen av befolkningen som hade tillgång till säkra dricksvattenkällor från 69% till 73%.

MOTGÅNGAR

- År 2022 upplevde ungefär hälften av världens befolkning svår vattenbrist under åtminstone en del av året.
- 3,5 miljarder människor saknar tillgång till grundläggande sanitet, vilket orsakar sjukdom och skapar en ohälsosam miljö. Bland dem måste uppskattningsvis 419 miljoner människor gå på toaletten utomhus.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 7

HÅLLBAR ENERGI

FÖR ALLA

FRAMSTEG

- Antalet människor utan tillgång till elektricitet minskade från 958 miljoner år 2015 till 685 miljoner år 2022, med störst framsteg i Central- och Sydasiens samt Afrika söder om Sahara.
- Den globala kapaciteten att generera elektricitet från förnybar energi ökar i en aldrig tidigare skådad takt, med en årlig tillväxt på över 8% under de senaste fem åren.

MOTGÅNGAR

- Ungefär 26% av världens befolkning saknade tillgång till moderna och säkra metoder för matlagning år 2022. Det innebär att cirka 2,1 miljarder människor fortfarande förlitar sig på förorenade bränslen såsom ved, kol, gödsel och växtavfall, för att tillaga sin mat.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 8

**ANSTÄNDIGA ARBETS-
VILLKOR OCH
EKONOMISK TILLVÄXT**

FRAMSTEG

- Den globala arbetslösheten nådde en historiskt låg nivå på 5% år 2023.
- Turismen, en viktig sektor för många ekonomier, är nu på väg att återhämta sig efter pandemin och bidrog med 3,1% till global BNP år 2022, upp från endast 1,8% år 2020.

MOTGÅNGAR

- Världens BNP per capita växte med en genomsnittlig årlig takt på 1,6% från 2015 till 2022, en minskning jämfört med 2,1% från 2010 till 2014.
- Informella anställningar, det vill säga jobb där arbetstagaren saknar exempelvis anställningsskydd och sociala förmåner, utgör en stor utmaning. Över 2 miljarder människor arbetade i den informella sektorn under 2023.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 9

**HÅLLBAR INDUSTRI,
INNOVATIONER OCH
INFRASTRUKTUR**

FRAMSTEG

- I de minst utvecklade länderna ökade värdet av produktionen per person med 35% mellan 2015 och 2023, och andelen produktionsvärde i BNP steg från 12% till 14,5%.
- Utsläppen per BNP-enhet har minskat med 11,5% sedan 2015. Från 0,29 kg per dollar år 2015 till 0,25 kg år 2021. Detta visar att ekonomisk tillväxt nu kan ske utan att öka det ekologiska fotavtrycket.
- Nästan alla människor (95%) bor i områden som täcks av mobilnätet (3G och uppåt).

MOTGÅNGAR

- Bara 16,9% av småföretag inom tillverkning i Afrika söder om Sahara har möjlighet att få lån till sin verksamhet. Många småföretag globalt har begränsad tillgång till kredit, vilket hindrar dem från att investera i sin verksamhet och skapa fler jobb. Småföretag är grunden i många ekonomier världen över, de skapar arbetstillfällena och bidrar till människors försörjning.
- Trots den breda täckningen av mobilnätet globalt saknar ca 33% av världens befolkning fortfarande tillgång till internet. Relativt höga kostnader för smartphones och datorer, begränsad digital kompetens, språkhinder och bristfällig infrastruktur är en del av förklaringen.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 10

MINSKAD

OJÄMLIKHET

FRAMSTEG

- Andelen människor som lever på mindre än hälften av medianinkomsten minskar globalt, vilket tyder på att ekonomiska förbättringar når fler hushåll världen över. Medianinkomsten är den inkomstnivå där hälften av befolkningen tjänar mer och hälften tjänar mindre, och används ofta för att mäta ekonomisk jämlikhet och framsteg i att minska fattigdom.
- Nästan alla länder, 180 stycken, har skrivit under FN:s konvention mot rasism och har en handlingsplan för att implementera den.
- Transaktionskostnaden för att skicka pengar till familj och vänner i hemlandet (så kallade remitteringar) har sjunkit de senaste tio åren, från 7,4% 2016 till 6,2% 2023

MOTGÅNGAR

- I de minst utvecklade länderna är dödligheten vid naturkatastrofer 170% högre än det globala genomsnittet.
- Minst 8 565 migranter och flyktingar dog under sin resa under 2023. Det är den högsta siffran som någonsin registrerats. Men mörkertalet är stort och det kan vara många fler.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 11

HÅLLBARA STÄDER

OGH SAMHÄLLEN

FRAMSTEG

- Förbättrad beredskap, såsom tidiga varningssystem och evakueringsåtgärder, har minskat dödligheten vid katastrofer avsevärt under de senaste åren.
- Östra och sydöstra Asien har markant förbättrat luftkvaliteten mellan 2015 och 2019, efter att ha haft världens näst högsta koncentration av luftföroreningar mellan 2010 och 2014.

MOTGÅNGAR

- Andelen människor som bor i slumområden ökar. Globalt lever omkring en fjärdedel av den urbana befolkningen i slumområden. Den totala befolkningen i slumområden nådde 1,1 miljarder år 2022.
- År 2023 hade endast 6 av 10 stadsbor enkel tillgång till kollektivtrafik. I de minst utvecklade länderna har endast 4 av 10 individer enkel tillgång till kollektivtrafik.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 12

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

FRAMSTEG

- Från 2019 till 2023 redovisade 62 av FN:s medlemsstater och EU hela 516 policydokument för att påskynda övergången till hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Med gemensamma planer kan vi skapa verklig förändring!
- Medan konsumtionen och det materiella fotavtrycket fortsätter att växa, så har tillväxttakten saktat ner. Skillnader mellan regioner visar att vi behöver skräddarsydda insatser som passar olika konsumtionsvanor och miljöeffekter.
- Allt fler länder använder system för att mäta och utvärdera viktiga hållbarhetsindikatorer inom turism. Genom att mäta turismens påverkan på miljö och klimat kan vi utveckla effektiva insatser för att minska den.

MOTGÅNGAR

- År 2022 uppgick det globala matsvinnet till 1,05 miljarder ton, ungefär en tredjedel av all mat som produceras. Trots detta har bara 9 av 193 länder inkluderat åtgärder för att motverka matsvinn i sina nationella klimatplaner.
- Mängden elektronikavfall ökade från 6,3 kg per person och år till 7,8 kg mellan 2015 och 2022, och uppgick till totalt 62 miljoner ton år 2022.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 13

BEKÄMPA KLIMAT- FÖRÄNDRINGARNA

FRAMSTEG

- Klimatfinansieringen ökade med 30% från 2021 och nådde 115,9 miljarder dollar år 2022, där 60% av den totala summan avsattes för åtgärder mot klimatförändringar.
- År 2022 rapporterade OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, en internationell organisation med 38 medlemsländer) att åtagandet om 100 miljarder dollar i årlig klimatfinansiering till utvecklingsländer uppnåts för första gången. Pengar och finansiering är avgörande för att effektivt bekämpa klimatförändringarna.

MOTGÅNGAR

- År 2023 var det varmaste året som någonsin uppmäts, och den globala medeltemperaturen var nära att överskrida den kritiska ökningen på 1,5 °C, en gräns som forskare varnar för att inte passera om vi vill undvika allvarliga effekter på planetens stabilitet.
- Subventioner för fossila bränslen nådde en rekordhög nivå och översteg 1,5 biljoner dollar (!) i världen år 2022.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 14

HAV OCH MARINA

RESURSER

FRAMSTEG

- 2023 klubbade FN:s medlemsländer igenom ett globalt havsavtal. Genom avtalet skapas globala regler för att begränsa miljöpåverkan av internationella havsområden som utgör 95 procent av världshavets volym och 66% av dess yta.
- Andelen fiskbestånd som befinner sig inom biologiskt hållbara nivåer ökade med mer än en fjärdedel mellan åren 2004 och 2021. Det innebär att fler fiskbestånd nu fiskas och hanteras på ett sätt som inte riskerar deras långsiktiga överlevnad, vilket är viktigt för att bevara havens ekosystem.
- Andelen skyddade marina områden har ökat mer än tio gånger från 2000 till 2024.

MOTGÅNGAR

- Rekordhög havstemperaturer har utlöst en fjärde global korallblekning. Korallblekning sker när koraller förlorar de färgglada alger som lever inuti dem på grund av stress, oftast från för varmt vatten. Detta gör att korallerna blir vita och förlorar sin förmåga att överleva och ge näring åt marint liv.
- Plast är den mest skadliga typen av skräp i haven. Nu finns det mer än 17 miljoner ton plast i haven, en siffra som kan komma att fördubblas eller tredubblas till 2040.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 15

EKOSYSTEM OCH

BIOLOGISK MÅNGFALD

FRAMSTEG

- Det finns ett ökat globalt engagemang för att skydda biologisk mångfald, vilket märks bland annat genom ökad finansiering och antagandet av Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework – ett internationellt avtal med konkreta mål och åtgärder för att bevara naturen och främja hållbar användning av dess resurser.

MOTGÅNGAR

- Den globala biologiska mångfalden möter stora motgångar. Det syns bland annat i antalet växt- och djurarter som är rödlistade som utrotningshotade. Över 44 000 arter, eller 28% av de 160 000 arter som granskats i den senaste FN-rapporten, är idag utrotningshotade.
- Den biologiska mångfalden hotas av många olika faktorer. Övergödning, skogsavverkning, klimatförändringar och föroreningar är några av dem.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 16

**FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN**

FRAMSTEG

- Den globala mordfrekvensen minskade med 5% mellan 2015 och 2022.
- I Ukraina har regeringen, trots pågående krig, lanserat omfattande digitala samhällstjänster till sin befolkning. I Armenien har man gjort betydande framsteg i att skydda mänskliga rättigheter, inte minst bland fångar och på Jamaica begränsas nu tillgången till små och lätta vapen, och landet rör sig mot att bli ett fredligare samhälle. Ibland behöver man titta på enskilda länder för att se hur många framsteg som faktiskt sker!

MOTGÅNGAR

- I slutet av 2023 var över 117 miljoner människor på flykt från krig, konflikter och förföljelse i världen, en ökning med 8,8 miljoner från 2022. I maj 2024 kom nya siffror om att över 120 miljoner är på flykt, den högst siffran någonsin.
- Antalet civila dödsoffer i väpnade konflikter ökade med 72% under 2023.

HUR GÅR DET FÖR MÅL 17

GENOMFÖRANDE

OGH GLOBALT

PARTNERSKAP

FRAMSTEG

- På bara åtta år har människors tillgång till internet ökat med 70%. Internet är avgörande för att uppnå de Globala målen eftersom det främjar tillgång till information, stöder utbildning och innovation, och ökar transparens och delaktighet i samhällsfrågor.
- År 2023 rapporterade 159 länder att de hade lagar för statistisk som är förenlig med internationell standard för statistikinsamling och hantering. Det är en ökning från 132 länder år 2019. Tillförlitlig statistik är viktigt för att mäta framsteg, planera effektiva insatser och säkerställa positiv samhällsutveckling.

MOTGÅNGAR

- Världens mindre utvecklade länder saknar 4 biljoner dollar för att kunna uppnå de Globala målen. Denna finansiering skulle hjälpa till att täcka kostnaderna för viktiga områden som utbildning, hälsa och infrastruktur, vilket är avgörande för att dessa länder ska kunna uppnå hållbar utveckling.
- Skuldbördan är hög i världens fattigare länder. Ungefär 60% av låginkomstländerna befinner sig i hög risk för långdragen skuldsättning, eller upplever redan detta.

Summit of the Future

Den 22-23 september samlas världens ledare i New York. Toppmötet är en unik möjlighet att stärka det globala samarbetet och hitta gemensamma lösningar på vår tids stora utmaningar.

Läs mer om Summit of the future
och gör din röst hörd!

[GLOBALAMÅLEN.SE](https://www.globalamalen.se)

Den här presentationen har tagits fram av UNDP Sverige med stöd från Svenska Postkodlotteriets Stiftelse

